

Manual

Konvertering av ISOM- og ISSprOM kart til taktile orienteringskart

Generelt

Taktile orienteringskart er designet for bruk i orientering av synshemmede personer. Disse kartene er preget av et forenklet symbolsett sammenlignet med standard orienteringskart og fremstilles utelukkende i svart.

Denne manualen er utviklet av Norges Orienteringsforbund i samarbeid med Tommaso Scalet. Veiledningen er en samling av erfaringer fra prosjektet "Vis veg med Orientering", finansiert av Lotteri- og stiftelsestilsynet i 2023 og 2024. Hele arbeidet bygger videre på arbeidet som ble gjort av Thomas Yngström gjennom prosjektet VägVisaren i Parasport Örebro. Målet med manualen er å utvide bruk og tilpasningen av nye kart for bruk både nasjonalt og internasjonalt.

Kartskala

De anbefalte skalaene for taktile orienteringskart fra 1:500 til 1:1000.

Papirstørrelse

Kartene trykkes vanligvis på A4-ark, da dette er standard størrelse som er kompatibel med taktile termoformingsmaskiner.

Symboler

Symbolsettet for taktile kart er forenklet sammenlignet med ISOM- og ISSprOM kartstandarder. Mange standardsymboler er avhengige av visuell klassifisering av spesifikke objekter, noe som ikke er praktisk for synshemmede deltakere. I stedet grupperer taktile kart objekter i bredere kategorier, ettersom deltakerne bruker berøring til å tolke og visualisere kartsymbol med terreng.

Eksempler på taktile kartsymbol:

●	Tree – prominent tree
○	Boulder – stone
×	Man made object – distinctive object
—	Uncrossable barrier – fence or wall
~	Body of water – lake or river
⊗	Forest
⋯	Grass – open land
■	Building
□	Paved area
///	Forbidden area
^	Slope – Indicates the slope of the terrain.
∧	The V shall point toward the downhill

Konvertering i OCAD

Konvertering av et standard ISOM- eller ISSprOM-orienteringskart til et taktilt kart krever bare noen få trinn. **Merk:** Generelt foretrekkes ISSprOM-kart med større skala fordi de inneholder flere detaljer og er mer presise.

Konvertering med crt-fil

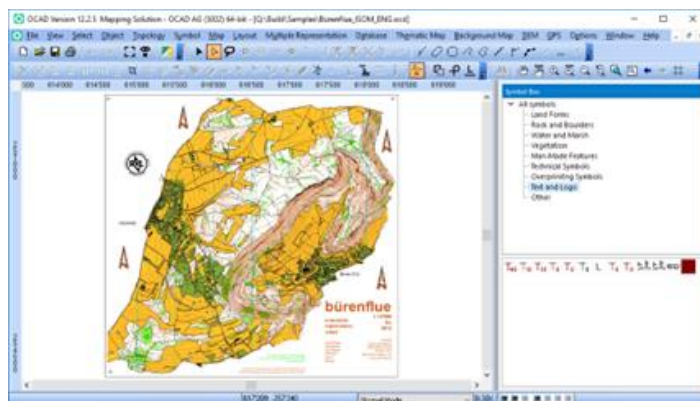
1. Klikk på "Symbol Set Conversion" i [kart](#) -menyen for å åpne dialogboksen for symbolsett-konvertering.
2. Velg det nye symbolsettet. OCAD laster inn alle filer fra programmets undermappe "Symbol".
3. Velg CRT ([Cross Reference Table](#)). OCAD laster inn alle filer fra programmets undermappe "Crt". Du kan laste inn en annen CRT-fil eller lagre den tilpassede CRT-filen.
4. Klikk på symbolikonet for å velge et annet symbol om nødvendig. Det er kun mulig å velge symboler fra samme symboltype (f.eks. linjesymbol til linjesymbol).
5. Klikk OK for å konvertere kartet. OCAD erstatter symbolene og fargene.

Mer detaljert forklaring og trinn-for-trinn-guide finnes på OCAD-wikien! [LINK HER](#)

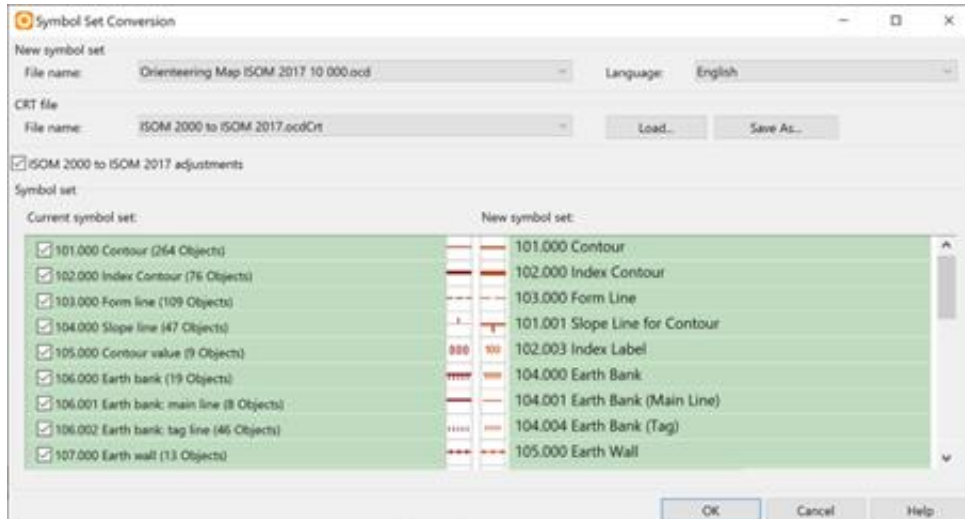
Merk: CRT-filen er fortsatt under utvikling og vil bli gjort tilgjengelig i denne veiledningen når den er ferdigstilt.

Konvertering ved å erstatte fra et annet kart

1. Klikk "Load Colors and Symbols from" i "[Map](#)"-menyen for å åpne dialogboksen for symbolsett-konvertering.

2. Velg OCAD-filen til kartet som skal være kilden til symbolene ([Last ned her](#))
3. Velg mellom alternativene "Replacing the existing colors and symbols" eller "Add to the existing colors and symbols set".
4. Følg stegene i "Konvertering med crt-fil" for å fullføre importen.

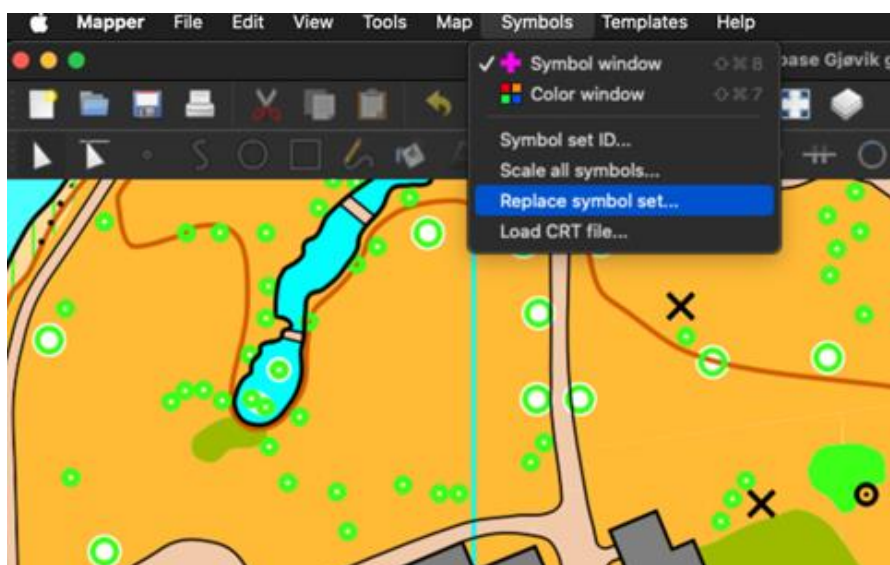
Konvertering av OOMnteering Kart

Konvertering av et standard ISOM- eller ISSprOM-orienteringskart til et taktilt kart krever bare noen få trinn.

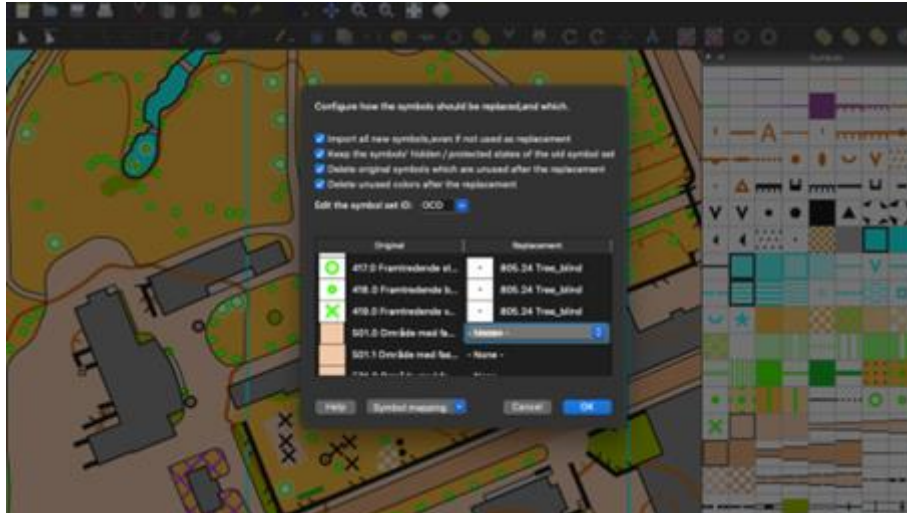
Merk: Generelt foretrekkes ISSprOM-kart med større skala fordi de inneholder flere detaljer og er mer presise.

Konvertering ved å erstatte fra et annet kart

1. Klikk på "replace symbol set" i "[Symbol](#)" menyen.

2. Velg OCAD- eller OOM-filen til kartet som skal være kilden til symbolene ([Last ned kart eksempel her](#))
3. Endre skalaen til objektene hvis nødvendig, som anbefalt av programvaren.
4. Dialogboksen for symbolsett-konvertering vil åpne seg.

5. Match de respektive objektene i kartet med de som skal konverteres til det taktile kartet.
6. Klikk OK for å konvertere kartet.

Mer detaljert forklaring og trinn-for-trinn-guide finnes på OOM-wiki. [LINK HER](#)

Merk: Noen symboler har ingen tilsvarende funksjon eller bruk for taktile kart (for eksempel overbygg). Disse symbolene kan enten fjernes eller skjules i det taktile kartet.

Forenkling

Etter å ha konvertert kartet, er det god praksis å raffinere det og justere detaljene:

- Sørg for at det er nok plass mellom symbolene slik at de kan skilles individuelt ved berøring.
- Skjul eller fjern ubrukte symboler og eventuelle ekstra farger.
- Unngå å kartlegge områder utenfor det brukbare terrenget. Funksjoner som fjerner trær eller objekter som vanligvis er solide navigasjonspunkter, er ikke nyttige, da de ikke kan sees.
- Forenkle kartet ved å fjerne unødvendige detaljer og beholde kun de viktigste funksjonene for å forbedre lesbarheten.

Nord-symbolet

Nord-symbolet skal plasseres i øvre høyre og nedre venstre hjørne av siden.

Eksempel på konvertering

ISSprOM

Konvertert kart

